

บทคัดย่อ

งูจงอางจัดเป็นผู้ล่าชั้นสูงสุดของงูทั้งหลายในระบบนิเวศ การศึกษานิเวศวิทยาของงูจงอางโดยใช้วิทยุติดตามในสภาพธรรมชาติมีน้อยมาก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่อยู่อาศัยและการเคลื่อนที่เพื่อหาอาหารหรือคู่ครอง คณะผู้วิจัยได้ติดตามงูจงอางจำนวน 7 ตัว (เพศผู้ 5 ตัว เพศเมีย 2 ตัว) จากงูจงอางที่จับได้ทั้งหมด 13 ตัว ในสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช ตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 ถึงกันยายน พ.ศ. 2557 สามารถติดตามงูได้ 46 ถึง 224 วัน การติดตามกระทำ 4 ครั้ง/วัน และวิเคราะห์หาขนาดที่อยู่อาศัยด้วยวิธี Minimum Convex Polygons (MCP) และ Fixed kernel ผลการศึกษาพบว่างูจงอางแต่ละตัวมีการเคลื่อนที่เฉลี่ย 51-177 เมตร/วัน การเคลื่อนที่มีความแตกต่างกันตามฤดูกาล งูเพศผู้มีระยะการเคลื่อนที่ต่อวันในฤดูร้อนมากกว่าในฤดูฝน งูจงอางมีขนาดที่อยู่อาศัย 112 – 977 เฮกแตร์ มีขนาดประชากร 30-71 ตัว วยของงูไม่มีผลต่อขนาดที่อยู่อาศัยแต่เพศมีผล โดยงูเพศผู้มีขนาดที่อยู่อาศัยใหญ่กว่าเพศเมียประมาณ 2 เท่า งูแต่ละตัวเลือกชนิดที่อยู่อาศัยที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงแต่มีการหากินทับซ้อนกัน งูส่วนมากถูกพบในป่าดิบแล้ง (ร้อยละ 52) บางตัวอาศัยในพื้นที่เกษตรกรรม ในขณะที่ป่าปลูกพบน้อยที่สุด นอกจากนี้การศึกษานี้ยังพบการกินตะกวดและกินถุงพลาสติกของงูจงอางเป็นครั้งแรกในโลกอีกด้วย

คำสำคัญ: งูจงอาง วิทยุติดตาม การใช้แหล่งอาศัย การล่าเหยื่อ การเสียชีวิต

Abstract

King Cobra is a top predator of all snakes in ecosystem. There are only few research to study its spatial ecology using radiotelemetry in natural habitats. In order to gain insight of home range and movement for food and mates, we radiotracked 7 king cobras (5 males and 2 females) from March 2013 to September 2014. We tracked each snake locations 4 times/day for 46 to 224 days, and calculated the home range by Minimum Convex Polygons (MCP) with fixed kernel methods. The results showed that king cobras moved from 51 to 177 m/day. They also traveled differently between seasons. Adult males moved longer distance in hot season more than those in rain season. The home range size of this snake also varied from 112 to 977 ha. The population is between 30 and 71 snakes. Home range size did not depend on age but gender. Adult males had 2 times home range size more than those of females. Each snake selected different types of habitat but they were also overlapped. Snakes were mainly found in dry evergreen forest (52%). Some snakes were found in agriculture but least in forest plantation. This study also revealed the first record that king cobras sometimes ate monitors and even plastic bags.

Key Words: king cobra, radiotelemetry, habitat use, predation, mortality

